

Kto dá prístrešie Svätej rodine?

Deviatnik pred slávnosťou Narodenia Pána

Evanjeliový základ

Lukášovo evanjelium v správe o Ježišovom narodení hovorí o tom, ako Jozef s Pannou Máriou išli z Nazareta na súpis ľudu do Betlehema. Keďže nebolo pre nich miesta v betlehemskej hostinci, ktorý slúžil ako prístrešie pre pobožných, museli si hľadať miesto inde. Hoci pohostinnosť patrila k náboženským povinnostiam Izraelitov, predsa nedostali ubytovanie u ľudí. Uchýlili sa do jaskyne, kde Panna Mária dala svet Ježišovi.

Táto udalosť podnietila vznik ľudovej adventnej pobožnosti – hľadanie prístrešia pre Svätú rodinu. Ľudia po deväť večerov pred Vianocami putovali s obrazom Svätej rodiny z domu do domu ako hľadajúci prístrešie a spoločnou modlitbou sa pripravovali na dôstojné oslávenie Ježišovho narodenia. Ako adventné obdobie i táto pobožnosť má mariánsky charakter.

Pobožnosť má formu deviatnika. Deväťdňová pobožnosť má tiež základ vo Svätom písme. Skutky apoštolov zachovali správu o tom, že Ježišovi učeníci s Pannou Máriou zotrvali na modlitbách po deväť dní od Ježišovho nanebovstúpenia až po Turíce a tak vyprosovali dar Ducha Svätého. Deviatnik je aj odpoveďou na výzvy Svätého písma k vytrvalej modlitbe. Pri tejto pobožnosti sa vytvára spoločenstvo veriacich. A tak je odpoveďou na Ježišovu požiadavku spoločnej modlitby: „Kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som ja medzi nimi.“

Cieľ pobožnosti

Prípraviť sa na dôstojné slávenie Vianoc – osobitne vyprosiť si milosť pre duchovný zrod Ježiša Krista, jeho lásky a pokoja v rodinách.

Kedy sa koná deviatnik?

Hľadanie prístrešia pre Svätú rodinu je deväťdňová pobožnosť. Koná sa deväť dní pred Vianocami. Začína sa 15. decembra a končí sa 23. decembra. Účastníci sa stretávajú večer, obvyčajne v tom čase, keď zvoní na Anjel Pána.

Kto koná deviatnik?

Deviatnik je súkromná pobožnosť. Zapája sa do nej deväť rodín alebo deväť osôb z rozličných rodín. Môžu sa jej zúčastniť celé rodiny i s deťmi, ba môžu sa k nej pridať aj ľudia, ku ktorým sa nejde do domácnosti. Deviatnik môže byť aj dobrou formou predvianočnej prípravy detských spoločenstiev. V prípade nemožnosti stretávania môže byť počet rodín nižší alebo obmedzený iba na individuálne slávenie pobožnosti v rámci jednej rodiny.

Kde sa koná pobožnosť?

Pobožnosť sa koná v súkromných domoch. Každý deň sa modlí v inej domácnosti. Rodiny (osoby) si rozvrhnú, kedy poskytnú prístrešie Svätej rodine.

Ako si uctiť Svätú rodinu?

Rodina, u ktorej je ubytovaný obraz, má si uctiť Svätú rodinu takto:

1. Očistiť a skrášliť si dom a izbu na prijatie Svätej rodiny ako na prijatie nejakej návštevy.
2. Pristúpiť podľa možností k vianočnej svätej spovedi a svätému prijímaniu.
3. Prijatť Svätú rodinu s veľkou túžbou a úprimnou radosťou.
4. Preukazovať osobitnú úctu Svätej rodine po celý deň.
5. Kľaňať sa v duchu Božiemu Dieťaťu ako svojmu Bohu a Pánovi, ktorý sa skryl do srdca Panny Márie. Vrucne si uctiť vznešené tajomstvo vtelenia Božieho Syna.
6. Pozdraviť častejšie cez deň Pannu Máriu a svätého Jozefa nejakou strelnou modlitbou. Napríklad pohľadom na obraz s prosbou: „Ukáž nám Ježiša, požehnaný plod tvojho života.“
7. Zvrúčniť svoje modlitby.
8. Obetovať sa vrucne svojej nebeskej Panej a Kráľovnej, dať sa jej do služieb, všetko robiť pred jej duchovným pohľadom, v jej duchovnej prítomnosti.
9. Zjednotiť všetky svoje práce a zamestnania dňa s prácami Matky Božej a všetko robiť tak ochotne, akoby o to požiadala Panna Mária.
10. Znášať trpezlivo a spokojne všetky utrpenia a urážky tak ako Panna Mária na ceste Betlehemom.
11. Pozvať podľa možností nejakého chudobného na obed alebo štedrú večeru, či obdarovať chudobnú rodinu. „Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili.“ (Mt 25, 40)

Ako sa koná vlastná pobožnosť?

Združené rodiny sa zídu v určenom dome večer 15. decembra v dohodnutom čase. Ak sa deviatnik uskutočnil už pred rokom, účastníci deviatnika sa zídu v tom dome, kde sa skončilo vlaňajšie adventné putovanie. V tomto prípade sa pred obrazom koná rozlúčková pobožnosť. Ak je deviatnik s ohľadom na vonkajšie okolnosti zorganizovaný tak, že obraz neprenášajú všetky zúčastnené rodiny, potom si domácu rozlúčkovú pobožnosť vykoná len samotná rodina.

Členovia tejto rodiny potom prenesú obraz do nového príbytku ďalšej rodiny v poradí, kde budú všetci účastníci deviatnika spoločne sláviť túto pobožnosť.



Rozlúčková pobožnosť

Účastníci deviatnika na úvod zaspievajú pieseň, napríklad *Počúvajte vrúcny hlas* (JKS č. 403).

Potom sa modlí alebo spieva **Anjel Pána**.

Nato sa zástupca rodiny pred obrazom pomodlí túto rozlúčkovú modlitbu:

Teraz prichádza chvíľa rozlúčky s tebou, naša milá Matka! Vypros nám, aby sa naše srdcia, ktoré sme dnes obetovali tebe a tvojmu Synovi, nikdy nevzdialili od teba. Daj, aby sme aj naďalej mali miesto pre tvojho Syna v modlitbe i v iných ľuďoch, ktorí k nám prichádzajú.

Naša dobrotivá Matka, vypros požehnanie a lásku pre náš dom i pre všetkých prítomných. Pomáhaj nám v našich zložitých životných situáciách. Spomeň si na nás v hodinu našej smrti. Vtedy nás sprevádzaj a priprav nám príbytok u tvojho Syna v nebi. Amen.

Na záver sa zaspieva adventná alebo mariánska pieseň, napríklad *Buď, Mária, pozdravená* (JKS č. 5)



Prenášanie obrazu

Po rozlúčkovej pobožnosti sa sprievod účastníkov deviatnika vydá na putovanie do ďalšieho príbytku. Sprievod môže ísť s lampášmi alebo s horiacimi sviečkami v rukách za spevu adventnej piesne, napríklad *Príde Kristus* (JKS č. 28).

Sprievod zastane pred dverami nového príbytku. Zástupca prichádzajúcej rodiny (II.) **trikrát zaklope na dvere**.

Zástupca rodiny z nového príbytku (I.) sa spoza uzamknutých dverí ozve: **Kto klope tam?**

Obe rodiny odriekajú ustálený rozhovor na spôsob dramatického výstupu. Verše rozhovoru možno aj spievať. Zhudobnený text uvádzame na konci.

I. Čo ma po tom?

II. Nech žehná Pán váš dom.

I. Čo z toho mám?

II. Veď Boh dal všetko vám!

Prichádza k vám dnes božský hosť,
preňho bude miesta dosť.

Vo dverách zaštrkoce kľúč a otvorí sa dokoľák. Rodina prijímajúca obraz do príbytku hlasno povie:

Svätá rodina, ja ťa predsa prijmem. Panna Mária i svätý Jozef, vstúpte k nám s Božím požehnaním.

Sprievod vstúpi dnu za spevu piesne *Príďte, náš milý Spasiteľ* (JKS č. 20)

Rodina prinášajúca obraz osloví rodinu poskytujúcu nový príbytok:

Prijmite Ježišovu Matku v tomto obraze a uctite si ju v jej čistom a nepoškvrnenom počatí.

Potom obraz pobožká a odovzdá. Z hygienických dôvodov možno tento úkon skrátiť iba na odovzdanie obrazu.

Rodina prijímajúca obraz ho tiež pobožká a povie:

Vitaj nám, Panna prečistá, buď nám vždy ochrana istá.

Obraz sa postaví na stôl, upravený ako oltárik, pred ním sa zapáli sviečka a všetci môžu zaspievať pieseň, napríklad *Anjel z neba* (JKS č. 3).



I. Kto klope tam?

II. My dvaja chudobní.

I. Čože vám dám?

II. Len nocľah chatrný
prosíme si ponížene,
z ďalekej sme prišli zeme.

I. Ja neznám vás!

II. Prosíme, pustte nás!

I. To nemôž' byť!

II. Veď izieb je nazbyt!

I. Podaromná je vaša reč.

Nieto miesta, chodte preč!

Zástupca prichádzajúcej rodiny (II.) ešte **trikrát zaklope na dvere** a znovu sa rozvinie rozhovor:

I. Kto je zas tam?

II. Muž s mladou manželkou.

I. Ach, to je klam!

II. Ó, majte súcit s ňou!
Matka nosí nový život.
Zmilujte sa, čaká pôrod.

Pobožnosť v novom príbytku

*Najprv sa modlí **radostný ruženec** (celý alebo jeden desiatok).*

*Potom nasledujú **Loretánske litánie**.*

Zástupca rodiny z nového príbytku sa pomodlí túto osobitnú modlitbu:

Matka Božia, Mária, povzbudení tvojou láskavosťou konáme túto pobožnosť s túžbou vyprosiť si tvoju lásku a ochranu.

Pripomíname si tvoje útrapy, keď svätý Jozef v Betleheme nenašiel pre teba prístrešie. Kam ťa až vyhnala ľudská nežičlivosť, keď si bola živým chrámom vteleného Božieho Syna? Keby sme vtedy mali to šťastie ubytovať ťa v našom príbytku! Keďže ti už osobne nemôžeme dať prístrešie, príď aspoň duchovne s týmto obrazom s požehnaním tvojho Syna do nášho príbytku. Po tieto dni, keď máme u seba tvoj obraz, budeme sa usilovať slúžiť ti a častejšie sa v duchu klaňať Ježišovi. Kiežby sme ti mohli slúžiť s takou láskou a úctou, s akou ti slúžil svätý Jozef.

Odteraz chceme prejavovať svoju lásku k tvojmu Synovi vo všetkých ľuďoch, osobitne v ľuďoch trpiacich núdzu. Chceme plniť Božiu vôľu tým, že budeme trpezlivo znášať všetky utr-

penia s odovzdanosťou do Božej vôle a z lásky odpúšťať všetkým.

Matka naša, pre Najsvätejšie Srdce Ježišovo, ktoré spočívalo pod tvojím srdcom, neodopri nám to, o čo ťa teraz prosíme s dôverou. Vypros nám čisté, ponížené, teba milujúce srdce, aby sme lepšie poznali seba, milovali blížneho, nenávideli hriech a s odvahou premáhali svoje zlé náklonnosti. Vypros nám milosť vytrvať v dobrom až do konca.

Keď nám príde hodina smrti, neopušť nás vtedy, ale si spomeň na to, ako sme sa tu zhromaždení utiekali k tebe. Milostivo ponáhľaj sa nám na pomoc a prived' nás do večného príbytku, aby sme s tebou a so všetkými anjelmi a svätými mohli chváliť a zveľobovať požehnaný plod tvojho života po všetky veky vekov. Amen.

Možno pridať aj iné modlitby na aktuálne úmysly. Na záver sa zaspieva nejaká adventná alebo mariánska pieseň, napríklad Ó, Mária, pozri na mňa (JKS č. 357), prípadne pieseň k svätému Jozefovi.

Obraz zostáva v rodine až do druhého večera. Možno nechať pred ním horieť svetielko, kým sa neprenesie do druhého domu.

Pokračovanie pobožnosti v ďalších dňoch

Na druhý večer deviatnika sa zúčastnené rodiny stretnú v príbytku, kde je obraz. Podobným spôsobom ako prvý večer po rozlúčkovej pobožnosti prenesú obraz do ďalšieho príbytku, kde zotrávajú na modlitbách. V posledný večer 23. decembra sa deviatnik končí a obraz zostáva v poslednom dome po celý rok.

Úcta obrazu počas roka a obnovenie deviatnika po roku

Obraz je umiestnený v izbe na čelnom mieste, kde sa teší osobitnej úcte. Býva zvykom nechať horieť svetielko pred obrazom až do Hromníc. Počas roka na mariánske a väčšie sviatky sa pred obrazom zapaluje svetlo. Domáci i rodiny zúčastnené na deviatniku sa pri obraze stretávajú na modlitbu ruženca a poďakovanie Svätej rodine za pomoc a ochranu. Po roku večer 15. decembra sa rodiny znovu stretnú v tom dome, kde prestalo adventné putovanie, a tu začínajú predvianočný deviatnik.

Text pobožnosti „Kto dá prístrešie Svätej rodine?“ sme použili so súhlasom autora Milana Hromníka a Vydavateľstva Dobrá kniha. Ďakujeme.

Hudba

Zhudobnený text pobožnosti - príchod rodiny s obrazom

Zvuková ukážka:
naskenujte QR
kód s odkazom
na archív TV Lux.



7
1.Kto klo-pe tam? My dva - ja chu - dob - ní. Čo -
2.Kto je | zas tam? Muž s | mla - dou man - žel - kou. Ach,



13
- že vám dám? Len noc - ľah cha - tr - ný pro - sí -
to je klam! Ó, maj - te sú - cit s | ňou! Mat - ka



20
- me si po - ní - že - ne, z | d'a - le - kej sme priš - li
no - sí no - vý ži - vot. Zmi - luj - te sa, ča - ká



26
ze - me. Ja ne-znám vás! Pro - sí - me, pust' - te
pô - rod. Čo ma po tom? Nech žeh - ná Pán váš



32
nás! To ne-môž byť! Ved' i - zieb je na - zbyť.
dom. Čo z | to-ho mám? Ved' Boh dal všet - ko vám!



Po - da - rom - ná je va - ša reč. Nie - to mies - ta, choď - te preč!
Pri - chá - dza k | vám dnes bož - ský hosť, preň - ho bu - de mies - ta dosť.

Jednotlivé časti deviatnika môžu byť sprevádzané náboženskými piesňami. V texte uvádzame niektoré príklady mariánskych a adventných piesní z Jednotného katolíckeho spevníka. Avšak v rôznych regiónoch sa počas tejto pobožnosti spievajú aj iné náboženské piesne, preto je na účastníkoch, ktoré piesne počas spoločného slávenia zvolia. Príklady: Poslal Boh anjela, Znej pieseň Márii, Otvorte brány dokorán, Celá krásna si, Mária, Blízko je Pán (Taizé).

Text pobožnosti je súčasťou Metodických materiálov Dobrej noviny, ktoré pre koledníkov vydáva eRko – Hnutie kresťanských spoločenstiev detí. Nepredajné. Tlač – október 2021.



DOBRÁ NOVINA